

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe săptămână 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențelesă se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —

Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după involație**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Inoarea unui parlament

Marea Britanie, în al cincilea an de răsboi, a luate în drăguțea hotărâră să facă alegeri parlamentare pe termenul reformei electorale, votate de camera de jos în memorabilă zi de 8 Decembrie 1917.

Deocamdată, asemenea lucru n'a cucerit să împrengădă nici una din țările beligerante, nici Ungaria, nici Italia, nici Franța, și nici celelalte.

Mandatul deputaților englezi expiră în Noemvri 1918. În aceeași lună, sau în Decembrie, au să se facă alegeri generale noi.

E lezne de înțeles, ce importanță capitală vor avea noile alegeri, când întreg poporul englez, bărbați și femei, au venit într-o ocazie să-și rostească cuvântul și să dea de sigură față corporului legiuitor, ce se numește *House of Commons*.

Legea electorală dela 1917 acordă dreptul de alegere, activ și pasiv, fiecarui soldat și marinier trecut de 19 ani, și fiecarei femei trecute de 30 de ani. După statistică de până acum, primesc drept de vot cam *săse milioane de femei*.

Pe lângă totul reputația sa de stat parlamentar, Anglia prin legea sa electorală dela 1832, modificată la 1867 și 1885, nu era încă democratică: o mare parte dintre cetățenii săi erau lipsiți de putință de a și manifesta voineță la alegerile pentru parlament, compus din casa de sus (*House of lords*) cu 580 membri, și casa de jos (*House of commons*) cu 670 membri aleși pe săptămană.

Aceste 670 de mandate s-au afiat

până acum în mâinile burghezimelui înstărite; — micul partid al muncitorilor avea abea 44 de mandate.

După noua lege electorală, încețăza *cenzul de avere și cenzul intelectual*. Pentru exercitarea dreptului de vot nu se cere decât domiciliare de săse luni în același loc, sau ocupație activă de săse luni într-o perioadă oarecare. Astfel, lipsa totală de avere nu înrăușește de aici înainte dreptul de vot în Anglia.

Listele alegătorilor se revăd în fiecare toamnă și primăvară. Pentru a înconjură muriurile alegătorilor, statul poartă cheluiile anumitorilor de alegeri și ale cărăsuților.

Un mare merit al legii electorale este îaptul, că *cercurile electorale sunt împărțite egal*. Legea crește, ca totușă 70 mil. de locuitori să fie aleși un deputat, iar în Irlanda chiar după 45 mil. căte un deputat, ca în modul acesta să *strângă* pe irlandezii (pe naționaliști) cu atât mai aleșă la parțimentul din Londra.

Vitoarea casă de jos se va alcătui din 707 membri. Între dânsui, alege Anglia 492, Wales 36, Scoția 74, iar Irlanda 105. (În Ungaria se planuiesc tocmai contrarul: în loc de a înmobiliza cercurile naționalităților, ele au să fie reduse).

Președintele a început de pe acum a-și face comentariile cu privire la viitorul parlament. Impresia cea mai răspândită este, că în apropiatele lupte electorale va căștiga în desecbi partidul *muncitorilor*, care va candida la alegeri în vreo 400 de locuri.

Premierul Lloyd George are cu toate acestea multă încredere în re-

zultatul alegerilor, — din care crede că va ieși învingător, — căci de sigur atîfii nu le-a publică, ci mai curând ar fi *predilegăti* actualul parlament.

De altfel, prima greutate s'a și ivit. Guvernul englez sub presunția opiniei publice, plănuise să concedeze pe soldații de frontieră dreptul de vot, ca să se folosească de dreptul ce li se acordă prin lege. Însă guvernul francez a protestat cu multă violență împotriva acestui măsură, pentru motivul, că îndată ce soldații englezi de pe câmpul de luptă francez participă la alegerile de deputat, vor căsi și soldații francezi dreptul de vot, — un lucru de care prim-ministrul Clemenceau se vede că are deosebite răcori.

Cum va influența inoarea parlamentului englez asupra marilor probleme ale vremii, o va arăta viitorul cel mai de aproape.

**Lucrările viitoare
ale camerei ungare**

Să lucrează cu mult oră în ministerile țării noastre pentru a pregăti materialul de muncă pe scena sesiunii parlamentului, ce se va întruna pe la mijlocul lui Octombrie.

Partea cea mai mare a proiectelor de lege, care să așeze problemele în toamna aceasta, vor fi gata în curând. Să anume, sănt cu totul 21 de proiecte, despre care se crede că vor putea fi înaintate camerei în primele săptămâni — și astăzi trei: proiecte despre autonomia romano-catolică, despre execuțarea articolului de iege XX din 1848, și despre statifi-

carea poliției provinciale se vor prezenta mai târziu.

Prințul Iacob de care se va ocupa de astăzi data parlamentului, are să fie *budgetul* pentru 1919.

În ministerul de *interne* se pregătesc proiectele despre împărțirea *cercurilor electorale*, despre lucrarea judecătoriei electorale, și despre revizuirea legii de incompatibilitate. Proiectul reformei sanitare este terminal. Se mai lucrează la proiectele despre stabilirea administrației, despre împărțirea nouă a comitatelor, despre pragmatica de serviciu a funcționarilor de stat, și despre schimbarea legii comunale.

Ministrul de agricultură întocmește cinci proiecte de lege: într-unul se vor expune principiile fundamentale în *noua politică a proprietății de pământ*; altă două stau în legătură cu politica de proprietate; al patrulea se ocupă cu înființarea de *camere economice*, și al cincilea cu afaceri velerinare.

Ministrul de comerț Szterényi are următoarele proiecte:

Despre judecătoriile industriale, despre formarea *camerelor muncitorești și a comitetelor* de muncitori, despre regularea raporturilor juridice ale funcționarilor particulari și ale angajaților în serviciul particular, despre pensiunile muncitorilor și ale angajaților particulari, despre scutul acordat muncii femeilor și copiilor, și despre înființarea *camerelor de ingineri*.

Mari schimbări, în politică internă, se pregătesc astfel pentru toamnă, — dar nu mai puțin mari vor fi probabil și schimbările în politică externă.

ne apărăm, dar cum: Prințul de la Iași, să pregeată din eș măncare. Italienii, când călătoresc pasările de noi, prind priveghitori, mierile și, care nu pot fi mai gustoase decât vrăjibile. De ce să nu le măncăm, când după fiecare vrăjire crăiem 60 kg grâu, care-i covoia unei familii din 4 membri pe 2 luni. (C. I.)

Sperioarea copiilor. Obiceiul acesta — de altfel foarte rău, — pe care unele mame și îngrăjitoare îl au, de a speria copiii, pentru a-i face să tacă, cu închisura unor ființe imaginarne grozave, este cu toate acestea foarte vechi și a băntuit în toate țările și la toate popoarele.

Vechii evrei își amenințau copiii cu «*Wille Bertha*»: — Berta cea sălbatică, sau cu exclamation: «*Die Drud kommt!*»: — vine Druda (strigătoare).

Mai târziu, pe vremea răsboanelor cu turci, sperioarea era: «*vine Turcul*». — La unuiri din Ardeal după 1848, era sperioarea: «*vine Moțul*».

Obiceiul rău de a speria copiii se păstrează din ce în ce mai mult și astăzi mai există aproape numai în păturile cele mai inculte.

Cugetare. Sunt mulți, cărora nu le ajunge să le meargă de bine, ci mai vrea și ca alțora să le meargă rău.

FOIȘOARA**Din toată lumea**

Vrabia. — Sperioarea copiilor. — Sătirea unui câine. — Haz. — Cugetare.

Vrabia. Trăim în vremea rezichitoarelor, când plugarul nu se poate bucura deplin de rodul muncii sale. Dar ceea ce dă el diferențelor comisiei este minimul pe lângă haracul teribil, care îi cer vrăjite. Un cercetător al acestor paseri «căntătoare» a făcut societatea următoare:

O vrabie măinăncă la zi 1 dgk grâu; 10 vrabii un kg, 100 vrabii 10 kg. În hotarul unei comunități mai mici să zicem că sănt 200-300 vrabii, care pe zi măinăncă 20-30 de kg. Acestea în cele 60 zile că tine seceră, treră, consumă 12-18 q grâu, al cărui preț maximal face 600.000 corone.

Groaznică dare, când te găndești că folosul ce-l aduc aceste pasările este foarte mic, căci el trăiește mai mult cu semințe, agăzat foarte puțini vînieri sărpești. Prințăvara, chiar când sănt vînieri din belșug, ele măinăncă mai bucusor muguri imboobiți, iar toamna strică și poamele ajunse în părgă.

Față de acest vecin lacom trebuie să

descrivi cum uriașul negru se repede în odăie, iar copiii se adaptă strigând, pe lângă mama lor.

Si Pluturi amintește despre două specii de acestea, Arko și Alphito, — dar este cel dinții care scrie despre greșeala mare de creștere pe care o fac cei ce uzează de asemenea mijloace de a astămpări copiii. Aceasta acu-vre-o mie opt săptămâni.

La romani sperioarea cea mai obișnuită era *murducas*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «îngheța copiii». Adesea, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, săncă înăuntru destul de oscazi să vâd și avea, și să se încredește de a astămpări copiii. Aceasta acu-vre-o mie opt săptămâni de an.

La romani sperioarea cea mai obișnuită era *murducas*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «îngheța copiii». Adesea, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, săncă înăuntru destul de oscazi să vâd și avea, și să se încredește de existența ei.

Vechii germani își amenințau copiii cu «*Wille Bertha*»: — Berta cea sălbatică, sau cu exclamation: «*Die Drud kommt!*»: — vine Druda (strigătoare).

Mai târziu, pe vremea răsboanelor cu turci, sperioarea era: «*vine Turcul*». — La unuiri din Ardeal după 1848, era sperioarea: «*vine Moțul*».

Obiceiul rău de a speria copiii se păstrează din ce în ce mai mult și astăzi mai există aproape numai în păturile cele mai inculte.

La romani sperioarea cea mai obișnuită era *murducas*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «îngheța copiii». Adesea, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, săncă înăuntru destul de oscazi să vâd și avea, și să se încredește de a astămpări copiii. Aceasta acu-vre-o mie opt săptămâni de an.

La romani sperioarea cea mai obișnuită era *murducas*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «îngheța copiii». Adesea, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, săncă înăuntru destul de oscazi să vâd și avea, și să se încredește de existența ei.

Vechii germani își amenințau copiii cu «*Wille Bertha*»: — Berta cea sălbatică, sau cu exclamation: «*Die Drud kommt!*»: — vine Druda (strigătoare).

Mai târziu, pe vremea răsboanelor cu turci, sperioarea era: «*vine Turcul*». — La unuiri din Ardeal după 1848, era sperioarea: «*vine Moțul*».

Obiceiul rău de a speria copiii se păstrează din ce în ce mai mult și astăzi mai există aproape numai în păturile cele mai inculte.

La romani sperioarea cea mai obișnuită era *murducas*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «îngheța copiii». Adesea, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, săncă înăuntru destul de oscazi să vâd și avea, și să se încredește de existența ei.

Vechii germani își amenințau copiii cu «*Wille Bertha*»: — Berta cea sălbatică, sau cu exclamation: «*Die Drud kommt!*»: — vine Druda (strigătoare).

Mai târziu, pe vremea răsboanelor cu turci, sperioarea era: «*vine Turcul*». — La unuiri din Ardeal după 1848, era sperioarea: «*vine Moțul*».

Obiceiul rău de a speria copiii se păstrează din ce în ce mai mult și astăzi mai există aproape numai în păturile cele mai inculte.

La romani sperioarea cea mai obișnuită era *murducas*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «îngheța copiii». Adesea, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, săncă înăuntru destul de oscazi să vâd și avea, și să se încredește de existența ei.

Să nu se generalizeze

Pădure fără ucături nu se poate. Dar pentru aceea pădurea totă pădure românească; verde și viguroasă, iar ucături nu se pot identifica cu massa trainică și sănătoasă.

Cum este pădurea, aşa sunt și neamul și răsenele. Exceptiile, ucături, puținile ori rătăciile nu pot fi identificate cu marea majoritate a unui neam sau popor.

Într-o luna de cîndcîteva din trecut ale camerei ungare s'au adus în discuție abuzurile săvârșite pe soco-teala armatei de-o samă de indiziui, evrei de confesie, și aceste fapte singularități au servit unora din deputați ca motiv de a înfățișa într-o lumină nefavorabilă pe toți evreii din țară.

Cum însă un popor întreg nu poate fi făcut responsabil pentru faptele cătoră indiziui, aşa nu poate fi făcută responsabilă o confesie întreagă pentru faptele cătoră singuratici. Contele Tisza și prim-ministrul Wekerle au jînd prin urmare să desaprobase această tendință de a descredita prin generalizare o rassă întreagă pentru faptele cătoră înși.

Așa și este corect. Este cea mai mare nedreptate ce se poate face unui popor sau unei confesiuni, de a-l face responsabil, de a-l înfiela, de a-l expune odihui și de a-l lovi, pentru faptele cătoră rătăci.

Noi, români din patrie, din falătate încă am avut parte să sun expuși odihui general printr-o generalizare absurdă și nedreaptă, din cauza invaziei românești și pentru păcatele cătoră rătăci dintră noi, care au făcut cauză comună cu dusmanul.

Fiecare popor își are proprietățile sale de răsă, bune ca și rele, mai mult sau mai puțin tipice și generale. Despre poporul românesc din patrie multe s'ar putea afirma, bune ca și rele, ca despre orice popor; dar una la nici un caz nu s'î poate reprosa ca scădere tipică: lipsa de patriotism. Marțoră este istoria trecutului, că ar popor, care să jînd cu atâtă îndărjire la vatra și glia sămoșească ca poporul român din Ungaria. De prezent nici nu voim să mai vorbim, căci în ceeace privește viața, eroismul, credința și patriotismul, dovedind în răsboiu actual, soldatul român nu numai că n'a stat mai pe jos de alții, dar a premerg pretutindenea prin pilda vie a fapelor sale.

Dor înșuș contele Tisza a fost acela, care a mărturisit în cameră, că au fost regimete românești, din Ungaria, caru ier erut în momentul invaziei românești să fie duse în contra armatei române. Se poate pretenția mai mult decât atât dela un popor?

A face responsabilii pe cei mulți de pe front pentru păcatele cătoră părălii, rămăși acasă și mai ales a un aruncă prada instituțiunile și drepturile celor mulți și cînșii drept îspășire a păcatele cătoră rătăci – este nu numai o mare nedreptate, ci și o greșală politică. Instituțiile culturale ale românilor din patrie, biserică și școala românească, sănătoasă și tot ce are neamul românesc din patrie, – și nu ale celor cătoră preoți sau invățători rătăci, care și-au uitat de sine și de marile interese ale patriei și neamului, într-un moment de compănhă sufletească.

Păcatele acestor cătoră preoți și invățători români nu le poate împăra-

neamul întreg, nici biserică și școala românească. Cine astfel judecă, greșește și cine persistă în executarea acestei judecăți, săvârșește o nedreptate.

Astăzi, după trece de doi ani de la nefericita invazie românească, când prin pacea dela București s'au restabilit relațiunile normale între patria noastră și regatul român, – cu satisfacție, putem constata în opinia publică dela noi o scădere însemnată a pănorilor dușmanoase, ce se manifestăște față de români din patrie în primele momente, sub impresia încă proaspătă a invaziei românești. Dacă mai sunt încă la noi în țară anumite cercuri, care cred că cele petrecute în legătură cu invazia românească se pot folosi ca pretext pentru a se lovi și în neamul românesc din patrie și în instituție sale, – credem că vremea, care vine de la noi și purifică suflurile și luminează minile, își va iuda puterea vindecătoare și în punctul acesta.

Cine lovește și rănește pe nedrept neamul românesc din patrie, se face vinovat în cel mai înalt grad de căpătul patriotismului, căci atacă și amărtele un membru însemnat al patriei.

Cei care și-au ridicat cu atâtă autoritate cuvântul în favorul evreilor din patrie și au desaprobat tendința nedreptă de generalizare, – au săvârșit un act de echităție politică și morală față de evreii din patrie.

Credem însă că cel 3 milioane de români din patrie sunt un element cel puțin tot așa de însemnat pentru existența, prosperitatea și viitorul Umgariei, ca și cele cîteva sute de mii de evrei.

Nir plăcea deci, dacă s'ar găsi un glas tot atât de autorizat, care să osănădească în fața reprezentanților țării odată pentru toatea în mod atât de categoric orice tendință, de a îngriji și de a lovi neamul românesc din patrie pentru păcatele cătoră rătăci. Ar fi un act nu de un deosebit eroism, ci de simplă echitate și morală politică, pe care neamul românesc din patrie îl așteaptă și merită prin jertife de sânge și avare ce le aduce pentru patrie. (vn) «G. Tr.»

Atentat împotriva lui Lenin

Capul guvernului soviet rusesc, Lenin, a căzut jînd unui atentat în Moscova, în ziua de Vineri după amiază pe la orele 3, când ieșea dela adunarea munitorilor de la fabrica Ni-cholson.

In vreme ce președintul statului comisarilor, Lenin, vorbea cu două temei care îl oprișeră în drum, s'au descurcat asupra lui de spate cîteva focuri, răinându-i la brațul stîng și în umăr. Focurile au fost trase de o tinărată fată, aparținătoare clasei intel-lectuale.

Starea lui Lenin, transportat înăuntru la Kremlin, după păredere medicilor, la început n-a inspirat îngrijiri. O săptă din 2 Sept în Londra însă verstește, că Lenin, în urma ranelor grave, a incetat din viață, Dumineacă în 1 Septembrie.

După faptul s'au adus la cunoștință publică, s'au produs în Moscova o mare pannică. Numerosi locuitorii său s'au refugiat din oraș de frica răsbanării. Guvernul sovietelor a lăsat măsuri de apărare și a făcut multe astăzi.

Atentatoarea, o femeie teroristă, Kaplan Dorge, este dejunată. Face parte din partidul socialist revoluționar.

In nouă atentat dela Moscova se observă aceeașă mană, care a pus la capăt și asasinarea contelui Mirbach și

a mareșalului Eichhorn. Tot un «tri-umf» al Înălțării.

Comisarul poporului pentru afări-teri, Urighi, este asasinat la Petersburg în același timp cu Lenin.

Cu dispariția lui Ilieci Ulianov Lenin se prăbușește un stâlp al clasei munitoricești, se amenință domnia bolșevikilor, și se primejdusește pacea dela Brest-Litovsk. – Dar un front rusesc de seamă, cum greavă mai puțea fi pus în picioare în Rusia sfidurănată de furtuna rasboiuvelui civil.

Comunicatul din 3 Septembrie al agenturii telegrafice din Petersburg, spune, că starea lui Lenin s'îmbunătăță, și că pericoli de moarte este înălțărat.

Ministraungarii la Viena. Al Popovici, ministru de finanțe, baronul Szterényi dela comerț, prințul Windischgrätz dela alimentația publică și contele Aladar Zichy, ministru pe lîngă persoana Maiestatului, au sosit Dumineacă la Viena.

In audiensiune a fost primul ministru Popovici a conferat lung timp cu ministru de finanțe austriac, baronul Wimmer.

Marți a solist la Viena și prim-ministrul Wekerle, și s'are prezentat în audiensiune la monarh.

Ministrul austriac. Ziul vienez Zeit sprică poziția prin-ministrului austriac Hussarek se clătină, deoarece ministru președintul unor Wekerle se opune cu toată puterea împotriva planurilor federaliste ale lui Hussarek.

Alte zare din Viena publică declarării lui Hussarek, care tăgăduie să ar avea planuri de federalizare în Austria.

Stirile răsboiului

Frontul de atac al mareșalului Foch s'au inițiat, în cîteva săptămâni, pe o lățime de peste o sută de chilometri. Germanii, atât la Bapaime-Peronne, că și în Flandria, săi retrăs în mod considerabil frontal, săi, dar în același timp l-aur și scurta.

Englezii înăuzește spre Cambrai, iar francezii spre La Fere, pe aripile acestea se dă lupte înversante, care cerje de oameni și de material, cum nu s'au mai pomenit niciodată în istoria răsboiului. De sine înțeles, că pierderi mai mari sănătatea celor ce pornește atacurile.

După comunicatul oficial din 3 Septembrie, în cîteva luni, nici la frontul țării în cîteva perioade întărișătoare deosebite.

Pe frontul apusean se dă atacuri engleze între Scarpe și Somme, iar într-Oise și Aisne său desfășură în ziua aceasta, după cel mai violent foc de tunuri, atacuri franceze.

Reforma înălțămantului în România

In camera română s'au luat în desbatere proiectul ministerului cultelor despre reforma înălțămantului primar.

Cuvântarea ministrului S. Mehedinți

Ce lăru cunoște că, după toate furtunile mari, după toate acele calamități sociale care s'au abăut în decursul istoriei asupra omenirii, națiunile s'au întors, fără nici o excepție, către școală.

Dacă unele națiuni au continuat să reziste, este pentru că școala le pregătește din timp pentru această zi; dacă ele în genere, s'au arătat să cum sănătate, este numai pentru că a fost pregătită încă din german, prin educația pe care noi am înfiltrat-o în viitorul cetățean în școală primară, în cîteva luni secundară apoi, și în slăbitatea universității.

Cum poate să prelăuda cineva ca școala să devină sănătosă, și apoi restul. Dar astăzi nu ajuns. Că să poată răzbăi și prin fururile soartelor, un popor trebuie să-și prezinte neșimbătoarele individualizații sale. Această poeziă: cîmbă, portul, obiceiurile, și ele nu pot fi întărite decât prin înălțămantul public răsușit, cît și conștiință, cît mai intensiv. A asigura lărgirea a poporului și problema cea dință, pe care și-o pun statele, și grăja cea dință a sistemului de legături.

Ce să facă lăru în fața poporului? În primul rînd, vom avea prejudecăți să vedem cîteva măsuri, pe larg, cînd ne vom apăra de reforma agrară. Dar din punct de vedere moral, totuș, absoluit totuș, cu slinău, sănătatea, cu voie, sau fără voie, am contribuit la derăpararea fizitelor poporului nostru. Stîji ce limbă se vorbește astăzi la sate. Cine a fost primăvara rurală, a putut să constate personal, că se creștește acolo o limbă, că cîteva lăzi pe spini o adevărată patologie.

a Apelor: dacă bazinul e curat, curge în oraș apă curată și sănătoasă; dacă bazinul e plin de murdări, apă va fi infectată și populația se va îmbolnăvi.

Trebue să cercetăm dar, în primul rînd, starea actuală a înălțămantului nostru superior și inferior. Iată că de prima reformă anunțată în mesajul regal a fost vot venită în toamna aceasta, cu o serie de măsuri, care să chemă pe toți la datorie. (Aplauze) Vă propunem, că șefii guvernului să spus încă din primele urmări, să veniți la putere, că săi sădă ceva în ea-să, lungă, scurtă, nu importă, și pe cei mai mari, ca și pe cel mic, (Aplauze), și pe cei de sus, ca și pe cei de jos. (Aplauze) Prelegerile.

Reforma de sus în jos, nu de jos în sus

In ea-mă privesc, voi face la ministerul legătură cu cîteva aspecte: nu există numai învățători. Vă propunem, trebuie să se supună ei. (Aplauze) La din contră, voi lăru măsurile cele mai severe și n'au să stau mult pe gănduri de unde să încep, – Scările trebuie măturate de sus în jos, – orice bună gospodărie șițe aceasta, – nu de jos în sus. (Vii aplauze, strigătă de: bravoi)

Voi face astfel, că să nu mai audă cauzuri ca acela, extraordinar, al unui profesor de universitate, rector în același timp, care decide să mănuște ministrul în paralel cu el, și pe care să-l face curiosul.

Dar, pentru a forma învățămantul, nu putem începe cu universitatea. Trebuie să este scola primară,

Reforma școalei primare

Cu înălțămantul poporului an-inceput, să adă, să are, să așeze și să sprijină o școală primară reală și practică, pe care sper să o completez, cînd mijloacele ni-o vor permite, cu o școală de gospodărie model.

Până acum, atunci ce de realizat cea de două treaptă a înălțămantului popular, și să-mă surtăcăsă cînd sămătorească cum de nu s'au găsit oameni, care să realizeze până azi. E lacuna cea mai primejdioasă din aparatul nostru social.

Până acum, se facea acest lucru săriu: Statul avea aerul să are și cînd se aduce la Mahomet, pe copii de școală adică, la școlile secundare de prin orașe, cînd mult mai usor ar fi să se duce Mahomet la lunte, cum de altfel este logic. S'ar părea că e comic, d-or, dar lucrul este, din nefericire, că părțile sunt de acela de către.

O anotăție care s'ă facă în 1907, într-un seminar, după războiul ce se abătuse asupra noastră, și dovadă că direcția socială și ministrul, și să să explodeze. Mai mult încă: din acea anotăție îndinăudină.

Am convinsing că dacă un străin, – un suede de pildă, ar veni în fața noastră și ar spune că deasupra sănătății și apoi restul. Dar astăzi nu ai de ajuns, să te săpătă și că de bună seamă, guvernul să conspire la însăși ființa poporului nostru. (Aplauze)

Evident, poporale se razină pe forță numerică. Înțai număr, desimile de porțe și sănătățile, și apoi restul. Dar astăzi nu ai de ajuns. Că să poată răzbăi și prin fururile soartelor, un popor trebuie să-și prezinte neșimbătoarele individualizații sale. Această poeziă: cîmbă, portul, obiceiurile, și ele nu pot fi întărite decât prin înălțămantul public răsușit, cît și conștiință, cît mai intensiv. A asigura lărgirea a poporului și problema cea dință, pe care și-o pun statele, și grăja cea dință a sistemului de legături.

Ce să facă lăru în fața poporului? În primul rînd, vom avea prejudecăți să vedem cîteva măsuri, pe larg, cînd ne vom apăra de reforma agrară. Dar din punct de vedere moral, totuș, absoluit totuș, cu slinău, sănătatea, cu voie, sau fără voie, am contribuit la derăpararea fizitelor poporului nostru. Stîji ce limbă se vorbește astăzi la sate. Cine a fost primăvara rurală, a putut să constate personal, că se creștește acolo o limbă, că cîteva lăzi pe spini o adevărată patologie.

Ce am făcut pentru țărani

Dar costumul țărănimii noastre? în trecură, femeile și fetele române să indeleinse cu lucru; ele erau un cîmru vînător, vesnică funcție și procreare, și inventivă. Costumul național al unui popor nu este o fanfare, d-or, cum să spus, cî și creația lui legită din munca lui; și cînd cinea și plăcea steagul, el abandonează un întreg pătrîl și o mandrie, pe care n'ao mai puteti cucerii. (Aplauze).

Odată cu portul, poporul nostru să-aperdut și cîteva; și cînd un țărăne

la nivelul unui uvrier agricol, el devine dușman oricărui bun străin, animal flămând foarte prețios. Acest animal flămând a ridicat și în jara noastră pumul, de cătreva ori și în cunoștințe rezultatele.

Si se-am făcut, ca să înălțăm aceasta transformare? Nimic. L-am lăsat într-o prăvălie, manufacțură sau de băuturi și găzdui, să se stabile și să moară pe patul astăzi maculaturi politico-literare cu care era hrăniti. A devenit astfel un popor satelit. Si înrebarea este cine l-a făcut asta? Ce fel de societate a fost aceasta, care l-a lăsat în volă intemperioilor sociale, ca să ajungă azi elementul problematic al amintinărilor primului venit? (Aplauze).

De vînă a fost lipsa de pricepere a înșinu fundamentalului educației naționale. Prin constituția de la 66, i s'a dat gratuitate și obligativitate instrucțiunii, și generația de atunci, — sătă de metodica, — a avut naivitatea să crească că i-a deajuns. L-am lăsat deasupra și îm l-am dus la orașe în scoli-căzârnă, cu confort și utilități moderne, și l-am înțepat la seata că să le lumineze! Am făcut cu el ceacec făcător turci cu copiii de creștin: li luan, li înglobau în corpu incenerator, ca apoi să-i întoarcă împotriva creștinătății, făcând aminte noi împresărată și menințăriile vieții rurale (Aplauze).

Seminariile normale

De aceea am socotit, că trebuie să facem din sateni, nu niște desigurări de viață, ci niște luptători pregătiți. Așa s'a ajuns la ideea seminariorum normali.

Voi îngrijii ca probleme religioase să capete atenția evenimentă (Aplauze). Căt despre profesori, ei vor fi recrutiati cu ajutorul seminariorum superioare.

Vedeți dar, că este o mică reformă a vieții rurale, aceasta pe care o întreprindem, este o frumoasă concentrare de puteri asupra unui punct unic, și înălțarea acelui operă de cernăie și hărție, care ne-a dominat până acum. (Aplauze.)

Se dă astfel cea mai înaltă satisfacție ambelorui unuia rural. Până acum o selecție crudă se facea, prin scăsală, în dana satelor; de azi încolo noi le lăsăm macii cel frumoș, ca să le împodobescă mai deosebit.

Un popor se ridică sau scade, după cum ste să se folosească de înșinurile sale irești. Acelea își neamălu noștri au fost plăgădărindători. Aceasta este scăparea noastră. Să o reluăm cu totă puterea și lucrând, vîseșc să ne admire carăs; iar elementele etrogene din interior să se îmbreasă de dănsă ca de ascuții unor sabi. (Vîn și prelungi aplauze, ovăzuri.)

Două condiții, aşa dar: *pădure și învățătură*. Nu și numai chesia de patriotism, și și chestiune de elementară prudență, aceasta. Dacă granile nî s'au ingustat, să ne largim înimi! După săptămâna patimilor, să facem să vîe și săptămâna luminiță! (Aplauze frenetică.)

Iată dar, pe care partidul conservator îl face tărî, Era și firesc, de astfel, ca noi să facem acest lucru, intrucât noi sănătatea legală prin definirea de poporul nostru.

Am îndepinț o operă dureroasă. Să săvârșim acum una creatoare, care să vin de reacții provocate de acea asociație de politiciani orientali, la care viile epocii fanariote și jumăseseră la cel mai înalt grad. (Aplauze.)

Mulțe Maiorescu spună: "Te ucide gândul"; iar pe casei sale scriesc: "Bîndăndu-l". Să biruiească și în cugelul nostru ideea justă, că degeaba dâm jărmul pământ *fără învățătură*, cum degeaba este dacă-i dăm învățătură *fără pădure*! Făcând astfel, vom împlini o operă de nivelul aceleia, a lui Cuza și Cogălniceanu, iar partidul conservator va câștiga un credit, pe care nu l-a avut nici un partid până azi, căci el a fost acela care a dat parlamentul îspășirii și al speranțelor noastre pentru viitor. (Aplauze prelungite).

Mai mulți deputați cer și camera adunătie, ca discursul d-rii Mehedinți să fie publicat și afișat în toate comunitatele rurale.

Contribuibile pe seama "Asociaționii"

V

Urmărî mai departe cu înregistrare contribuibile benevoie pe seama "Asociaționii" și a instituțiilor ei, intrate la cassa centrală din 9 iunie încoace, exprimând marinimislori contribuitori cea mai caldăroasă mulțumită.

A. Institute de credit:

1. «Mărgineni», Poiana K	120-
2. «Credîntă», Zernesti	50-
3. «Vulturul», Tășnad	20-
Suma: K 190-	
Contribuibile anterioare: 16,500-	
Imprenă: K 16,690-	

B. Particulari:

1. Nicolau Togan, protopop, Sibiu	K 50-
2. Simeon Butiri, preot, Valea-neagră	50-
3. Virgil Nistor, preot militar, Răhăi, (din prejeli trist al împlinirei) ale cărui său Diologică, fratele său Dumitru, căzut pe câmpul de luptă	40-
4. Dr. Nestor Oprean, avocat, Săr-Măcăluță-mare	50-
5. Dr. Lucian Borcă, avocat, Sibiu	200-
6. Francisc Cosma, Pîr (Sclaj)	100-
7. Petru Pop, jude de trib. I, Brașov	30-
8. Demetru Balanescu, proprietar, Biserica albă, pe lângă întregre puțin obișnuită la noi a taxei de membru fondator al Asociaționii de K 400 cu K 800 — la oală K 1,200— și pe lângă K 100 — ce a mai dăruit pentru autoritatea Asociaționii, acum încă	200-
9. Leon Bancu, funcționar de bancă, Nasaud	20-
10. Grigore Dan, preot Sângătin	100-
11. Grigore Bocuț, proprietar, Vechelele de Campie	100-
12. Petru Ghețu, Târnava (Reșita)	100-
13. Despărțămantul "Tășnad", și al Asociaționii	50-
Suma: K 1,090-	
Contribuibile anterioare: 23,132,50	
Imprenă: K 24,222,50	

Sibiu, 26 August 1918.

Biroul «Asociaționii»

Stirile zilei

Secretar mitropolitan. Treceând veteruman secretar mitropolitan Nicolae Zigea la pensiune, Consistorul mitropolitan, întrunit Luni în 2 Septembrie în sedință plenără ordinară, a ales cu unanimitate de voturi nou secretar mitropolitan în persoana distinsului jurist și teoretic cunoșător al organizării noastre bisericești-școlare: *Dr. Gheorghe Popa*, judecător la tabla din Oradea-mare.

Allegerea aceasta, atât de norocoasă din toate punctele de vedere, deosește cele mai bune nădejdi privitoare la prosperitatea bisericii și la progresarea instituțiilor bisericești scolare din mitropolie.

Colonelul Victor Rusu. In *Neues Presse* Journal din 25 August se face istoricul fapelor de arme ale generalului Pflanzer-Baltin, care conduce operațiunile pe frontul albanez. Într-o episoade insărită în acest articol de laudă la adresa armatei și eroilor de sub comandă acestui șeful general, ceterim următoare: Victor Rusu, una dintr cele mai legendare figuri ale răsboiului universal, este azi colonel de hoțevizi și comandanță unui atelier regimenter. Pe timpul luptelor din Bucovina și Carpați, sub comandă generalului Pflanzer-Baltin, el era numai sublocotenent, în fruntea celor de voinei, aleși din gloria (fără să stăru), să mărturiasc oferă o apărare cufernicioare. Iată-o în *Victor Rusu* se întoarce din linile dușmane îmbrăcat în haine de tăran rus și ne puse pe masă un placat rusesc.

La întrebarea noastră, că ce conține acel placat nu iștișor, că și e strămutat până la sediul unei divizii de infanterie rusească, unde erau așteptați astfel de plăcate. De acolo a luat un placat, din cauză că textul acestuia îl privea foarte de aproape pe el. Prin placat se oferea o sumă foarte însemnată în aur același, care va aduce pe sublocotenentul Victor Rusu șiu sau mort în mână divizionului rusești. Această dorință a comandanței rusești de aici ne șine să îndepărtem. G. T.

O vizită plăcută. Ni se comunică: Magnificența sa de Schöpp, vice-comitet al comitatului nostru, în ziua de 29 August n. a. c. a aliat de bine a vizită comună noastră Boiu și se a întrebată ore întrigi cu fruntași săi în modul cum mai slabă cu privire la măsurile necesare ce sănt a se lăsa în această comună spre înălțuirea unei administrații comunale potrivite cu spiritul timpului de azi, ca legile tărî și cu interesele poporului.

Stăruile și instrucțiunile Magnificenței sale, împărățește în baza principiului dreptății cătă caldără și dragoste, au fost primite cu o deosebită bucurie din partea reprezentanților comunei întrunită în sedință ceaastă ocazie. În timpul petrecerii sale în comună noastră, Magnificența sa a fost vînăclat din partea poporului. — Boiu, 30 August 1918.

Nou far al Rusiei. O telegramă din Helsingors cu datea 2 Sept. c. anunță, că englezii au candidat la tronul fostului țar pe marele duce *Dimitrie Pavlovici*, care luptă cu trupele din Rusia ale Intelegerel.

Averea familiilor exarhului. Banca populară rusească (mai înainte banca imperială) a pregătit inventar despre depunerile ce le are familia fostului țar. Depunerile întrucătăsumă de 42 milioane de ruble. Exarhul a avut o depunere de 900.000 ruble, trevnă 1 milion, înaintul 1 milion și ju-

mătate, mare ducesă Olga peste 3 milioane.

Bolshevik împotriva instrucțiunilor religioase. În vîîtor toate locuințele scolare, care au servit până acum ca biserică, capă și locuri de rugăciune, vor fi întrebuințate numai pentru scopuri instructive și educative. Banii care până acum erau într-un biușniță pentru achiziționarea cheluielor împreună cu susținerea bisericilor, capelelor și caselor de rugăciuni ale scoalelor vor fi de acum înainte folosiți pentru școlile.

America și Ucraina. Biroul de presă ucrainean a primit informația, că guvernul american nu este mult va recunoaște independența Ucrainei.

+ **Dr. Alexandru Chereates**, avocat în Des, după lungi suferințe, împărățat cu sfintele fâne al muribundilor a început din vîîtor Vineri în 30 August 1918 la ora 10.30 în orașul de la estul al etății și al 39-lea al fericitelui săle căsătorii. Remisările pământășe ale defuncțului s-au așezat spre vestnică lângă Dumineacă în 1 Septembrie n. a. la orele 1½ d. a. în cimitirul gr.-cat. din Des. Fie-i jârma usoără și amintirea în vîîni binecuvântă!

Promotie. *Di Victor Jula* din Crăciun este să promova zilele acestea doctor în medicină la universitatea din Budaște.

Post de pretore. Pentru ocuparea postului de pretore vacanță al municipiului comitatului Sibiu, se publică concurs. Cererile sănt a înainta până la 25 Septembrie n. a. c. la domnul comitet suprem comitatens, însoțit de documentele prevăzute în art. de lege I din 1883.

+ **Ioan Bucur**, din Oltșăcadă, tată medicină din Răsăreni. Dr. Ioan Bucur, a început din vîîtor în etate de 70 de ani, în 27 August n. 1918, la 6 ore p. m. Înmormântarea îs-a facut în 29 August la 2 ore p. m. în cimitirul communal din Oltșăcadă. Odineșteasă în pace.

Cărțile nouă pentru față și pâne. Magistratul săbian Ionel, că pe timpul până la 15 Februarie 1919 se hărăpă în sala magistraturii cărticele nouă de față și pâne pe scame locutorilor din orașul nostru. Împărățirea se face, ca și pâna sămătă, în ordinea alfabetice a numirii străzilor, începând de la *Joi* în 5 Septembrie până *Miercuri* în 11 Septembrie. Între orele 8-12 înainte de amiază și 3-6 d. a. Cărțile numite, înainte de a fi de la prăvăli, trebuie semnate de proprietarul casei.

Post de notar. Pentru postul de notar devinț vacanță în comună *Acila*, din cercul prefectorial al Sălajului, se publică concurs.

Reflecționi își vor înainta cererile de concurs la primăriei Sălajului până în 15 Septembrie a. c.

Jurământul ca căsătoritor reformator. Precoții reformați din Oradea mare au înțint zilele acestei o conferință, în care înțele aletele său ocupat cu chestiunea jurământului la căsătorii și cu enunțul că căsătorii nu reformate alăt de necesar jurământul în străinătate ceci ce se cunună nu pun nici un jurământ separat. E destul decă preotul reformat binecuvântă legătură, iar părechia ce se cunună, face promisiunea că vă păstrează credința. Conferința a decis a interveni, ca din cările lărgite reformate să fie înălțată formula jurământului.

Contribuibile pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoză în răstimpul celui de 22-28 August din contribuibile benevoile a intrat suma de 9 cor. 50 fil. Direcția mușmureană mulțumește pentru aceste daruri. Contribuibilele se primesc și în vîîtor la cazări de angajare a muncitorilor din cercul săbian, Piața Zeughof, 5 și 6.

Teatrul cinematografic Apollo. Strada Schevis. Directorat: D-na Emilia Töth. Joi, în 5 Septembrie: *Dreptul omului*, dramă în 2 acte, cu *Henny Porten*.

Vineri și Sâmbătă: Film interesant cu *Erna Morena*.

La fiecare din reprezentații se dă frumoase suplemente de vederi în natură și scene umoristice.

Incepul la: 7 și 9 ore seara

Posta redactiei

Diul A. M. în Sz. Când se vor înfiți vremile, să poată reveni aspira incertul. De astăzi, cum aji observat, merge greu.

Nr. 231/1918 prot. (210) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I Galgău, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B pentru întregirea dela stat a venitelor preoției.

Concurenții au și astăzi rugările consucale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, indicat mai sus, și se prezinte cu observarea despozitorului reglementarul parohial — în vre-o Dumineacă ori sărbătoare la biserică parohială spre a căntă, predica și eventual a liturghii.

Deș, la 7 August 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Deș, în conțelegeră cu comitetul parohial.

Teodor Herman,
protohop.

Nr. 421/918

(211) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Carburan, (Kövárfürdő) din protopresbiteral Cetății-de-pestră, pe lângă nepuținciosul paroh Ioan Ciocoi, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt jumătate din venitile din parohie, statorie în coala B de congrău.

Concurenții să-și inainteze petiție înlăturătoare la scola confesională rom. din Zernesti se publică concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt jumătate din venitile din parohie, statorie în coala B de congrău.

Concurenții să-și inainteze petiție înlăturătoare la scola confesională rom. din Zernesti se publică concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Lăpuș-uinuresc (Magyarlásos), la 2/15 August 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Cetăței-de-pestră, în conțelegeră cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protohop.

Nr. 284/1918

(212) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Halcuș, protopresbiteral Brasov, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și inainteze cererile instruite cu documentele precizate la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică, cu prealabilă cunoștințării a subscrisei, spre a oficia, căntă, sau predica.

Brașov, la 20 Iulie 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Brașov, în conțelegeră cu comitetul parohial.

V. Stetea,
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almășul Mare-Suseni, devenită vacanță prin moarte, în locuință Stefan Onea, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor îngăzduită, să inainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții, cu șirea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geogiu (Algyógy), la 30 Iulie 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Geogiu în conțelegeră cu comitetul parohial.

Ivan Popovici,
protohop.

Nr. 250/1918

(214) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de cl. III Poaga-de-dale din protopresbiteral Lupșa, unde vacanță în vre-o sărbătoare parohială, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B pentru întregirea venitelor preoției dela stat cu restricția însă a ș-lui 20 din reguli, pentru parohie, care asigură venitul de jumătate din parohie pe timp de un an văduve preoței și orfanilor minori ai parohului.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele prescrise, să se inainteze în termenul fixat subsemnatul oficiu protopresbiteral, iar concurenții, — ce reșervele din § 33 ai regulamentului, — se pot prezenta și în comună pentru a căntă, resp. a oficia și cuvântul și a face cunoștință cu poporul.

Cluj, la 4 August 1918.
Oficial protopresbiteral ort. rom. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Teodor Herman,
protohop.

Nr. 421/918

(211) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Carburan, (Kövárfürdő) din protopresbiteral Cetății-de-pestră, pe lângă nepuținciosul paroh Ioan Ciocoi, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post să vor plăti de către episcopia parohială conform dispozitivelor art. de lege XVI, din 1913; gradajele personale le vor primi după anii servicii la această școală.

Cvarții va avea nou ales în edificiul școlar; lemlele de foc trebuiesc în natură; relut de grădină 20 coroane; va fi îndatorat a forma cor bisericesc și a conduce regulat copiii la biserică în Dumineacă și sărbători.

Doritorii de a ocupa acest post să-și inainteze petiție înlăturătoare la toate documentele de lipșă oficiului protopresbiteral ort. rom. din Zernesti în termenul sus, indicat și li se dă voie să se prezinte și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Zernesti, din ședința comitetului parohial, jumătă la 29/11 Iulie 1918.

Ioan Dan m. p., Ștefan Gorojani m. p., președinte.

Văzut:

Zernesti, în 3 August 1918.

Ioan Dan,
adm. prot., prot. on.

Nr. 479/918 protop. (200) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacanți de învățător la școala confesională gr. rom. din Sulumberg, protopresbiteral Agnita, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și inainteze cererile instruite cu documentele precizate la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică, cu prealabilă cunoștințării a subscrisei, spre a oficia, căntă, sau predica.

Brașov, la 20 Iulie 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Brașov, în conțelegeră cu comitetul parohial.

V. Stetea,
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almășul Mare-Suseni, devenită vacanță prin moarte, în locuință Stefan Onea, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor îngăzduită, să inainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții, cu șirea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geogiu (Algyógy), la 30 Iulie 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Geogiu în conțelegeră cu comitetul parohial.

Ivan Popovici,
protohop.

Nr. 250/1918

(214) 2-3

Ad. Nr. pp. 600/1918. (208) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II Călan, prin aceasta se publică concurs repetit cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea venitelor preoției dela stat cu restricția însă a ș-lui 20 din reguli, pentru parohie, care asigură venitul de jumătate din parohie pe timp de un an văduve preoței și orfanilor minori ai parohului.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, să se inainteze subsemnatul oficiu în termenul prescris, iar concurenții, — cu observarea dispozitivelor din Regulamentul pentru parohii, — să poată să se prezinta la biserică în vre-o Dumineacă sau sărbătoare, ca să fie cunoștiți din partea poporului.

Cluj, la 4 August 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu,
protohop.

Nr. 285/1918

(211) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Carburan, (Kövárfürdő) din protopresbiteral Cetății-de-pestră, pe lângă nepuținciosul paroh Ioan Ciocoi, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și inainteze petiție înlăturătoare la scola confesională rom. din Zernesti se publică concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Lăpuș-uinuresc (Magyarlásos), la 2/15 August 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Cetăței-de-pestră, în conțelegeră cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protohop.

Nr. 284/1918

(212) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Halcuș, protopresbiteral Brasov, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și inainteze petiție înlăturătoare la scola confesională rom. din Zernesti se publică concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

La 20 Iulie 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Brașov, în conțelegeră cu comitetul parohial.

V. Stetea,
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almășul Mare-Suseni, devenită vacanță prin moarte, în locuință Stefan Onea, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor îngăzduită, să inainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Agnita în termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică în cîntările și reflecții, cu șirea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geogiu (Algyógy), la 30 Iulie 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracitului Geogiu în conțelegeră cu comitetul parohial.

Ivan Popovici,
protohop.

Nr. 250/1918

(214) 2-3

Ad. Nr. pp. 600/1918. (208) 2-3

Nr. 124/1918

(210) 2-3

Concurs repetit

Pentru ocuparea catedrelor vacante la scăole centrale rom. gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen până la **31 August** st. v. 1918.

- a) *La gimnaziu și școală reală*
sunt următoarele catedre:
 - 1. Români-Măghiară;
 - 2. Româna-Germană;
 - 3. Istorie-Lațina;
 - 4. Franțeza-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinație.

b) La școală comercială

1. Matematică-Aritmetică comercială-Fizică.

Concurenții vor înainta petiție la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

- 1. Carte de botez, care să dovedească că și de prezent să sunt români de religia gr.-or.
- 2. Atestat de moralitate și conduță politică.
- 3. Certificat medical, ca sănătate sănătoasă.

4. Revers, că se vor supune intr-o legilă și dispozitivăilor forțelor noastre de bătălie și să oblige să dovedească bine limba maghiară în vorbire și în scriere, pentru a cărui excepționă la asemenea salarului dela stat. — Să propună lucrul de măna de căsătia II în sus.

5. La îndatorii parohia nu se obligă. Se crede că învățătoare să posedă bine limba maghiară în vorbire și în scriere, pentru a cărui excepționă la asemenea salarului dela stat. — Să propună lucrul de măna penziei.

6. La concursul pentru școală comercială se va alătura diploma de profesor curată de art. de lege XXX din 1883, sau cel puțin certificat despre examenul fundamental.

7. La concursul pentru școală comercială se va alătura certificat de calificare, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 4400 din 20 Aug. 1895 sau altă calificare corăspunzătoare.

Beneficiile impreună cu acestea pot fi:

- 1. Remunerare specială din casă.
- 2. Eventuale donații ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sunt arătate în petiția de concurs.

Brașov, la 15/28 August 1918.

Dr. Eugen Mețianu, **Arseniu Vlaicu,**
president, secretar.

Nr. 515/1918. (201) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Suhora, protopresbiteral Abrodiul, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

Emolumentele impreună cu acest post sănt cele fascioane în coala B, pentru întregirea dotației dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform legilor și regulației școlii confesionale din comunitate, sunt însoțite de publicarea concursului cu termenul de **20 zile** dela prima publicare în *"Telegraful Român"*.

1. Bărăi, cu salariu de 1200 cor. solvite în rate la 3 luni anticipativă din granarul bisericăi, cvarții în edificiul școlaei și grădină de legume.

2. Zebeteni, cu salariu de 1000 cor. dela popor, cvarții liber în edificiul școlaei, 20 cor. relut pentru grădină și eventuală înzestrare de legume.

3. Bateni, cu salariu de 1200 cor., din care 800 cor. dela popor și 400 cor. dela stat, cvarții liberi în edificiul școlaei și grădină de legume. 2 stângini de lenne, din care se va înzesta și sala de învățământ.

4. Ropojel, 800 cor. dela popor, 200 cor. dela Venerațul Consistor, cvarții liber în edificiul școlaei cu grădină de legume și lenne de foc.

5. Sebeș-măre, al doilea post de învățător, cu salariu de 300 cor. dela popor, 300 cor. ajutor dela Venerațul Consistor, iar restul dela stat, relut de cvarții pentru învățătorul căsătorit 200 cor., pentru necasatorit 50 cor. și 20 cor. relut de grădină.

Petițiunile de concurs, instruite cu documentele prescrise, să se inainteze subsemnatului în termenul sus indicat.

Cluj, la 7 August 1918.

Oficial protopresbiteral ort. rom. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu,
protohop.